

Protokół

z XVIII posiedzenia Rady Kultury Gdańskiej w dniu 9 maja 2013 r.

Osiemnaste posiedzenie Rady Kultury Gdańskiej odbyło się 9 maja 2013 roku o godz. 18.00 w hotelu Radisson Blu w Gdańsku. Na spotkaniu obecnych było 13 członków Rady. Dodatkowo do udziału w spotkaniu zaproszono: Dyrektora Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku **Pawła Brauna**, Dyrektora Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego **Annę Grygorowicz** (reprezentowana przez p. Małgorzatę Gorczewską), Dyrektora Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej **Bożenę Hakuć**, Dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego **Grażynę Jaśkowiak**, Dyrektora Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Gdańskiej **dr Zofię Tylewską-Ostrowską**, Pomorską Kurator Oświaty **Elżbietę Wasilenko**, Dyrektora Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego w Gdańsku **Reginę Białousów** (reprezentowana przez p. Katarzynę Gębę), kierownika Referatu ds. Komunikacji Społecznej Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Gdańsku **Piotra Kowalczyka**, Dyrektora ds. Strategii i Rozwoju Fundacji Gdańskiej **Grzegorza Szczukę**, a także **współautorki Raportu o sytuacji książki w Gdańsku**: Dyrektora Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Gdańsku Małgorzatę Kłos, Magdalenę Kruszyńską z Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku, dr Maję Wojciechowską, dr Jolantę Laskowską oraz dr Elżbietę Piotrowską z Uniwersytetu Gdańskiego, Zdzisławę Woźniak-Lipińską z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Gdańsku, Grażynę Wójcik z Zespołu Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego nr 7 w Gdańsku oraz Jolantę Meissner z XV Liceum Ogólnokształcącego im. Zjednoczonej Europy w Gdańsku.

Spotkanie było poświęcone prezentacji i omówieniu „Raportu o sytuacji książki w Gdańsku. Biblioteki i czytelnictwo 2010-2011”, pod red. dr Elżbiety Piotrowskiej i prof. Stanisława Rośka. Raport został opracowany w Pracowni Badań Nad Książką, działającej w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego.

Na wstępie uczestnicy posiedzenia Rady wysłuchali wystąpienia prof. Stanisława Rośka, który przedstawił główne założenia i sposób pracy nad raportem oraz najważniejsze wnioski płynące z wyników uzyskanych przez poszczególnych autorów publikacji. Zaprezentowane konkluzje wraz z rekomendacjami stanowią załącznik do niniejszego protokołu.

Po dokonaniu prezentacji raportu, prezydent Paweł Adamowicz zaprosił zgromadzonych gości do dyskusji.

Najważniejsze punkty dyskusji:

- o poszczególnych wydatkach ponoszonych z budżetu szkoły decyduje jej dyrektor, nie ma odgórnych rozporządzeń Miasta wskazujących wysokość kwot, które powinny zostać przeznaczone na zakup książek; konsekwencją jest zróżnicowany poziom księgozbiorów szkolnych bibliotek oraz ich zaopatrzenia w nowości wydawnicze;
- niewystarczający stopień komunikacji oraz wymiany informacji między szkołami w kwestii zapotrzebowania na poszczególne tytuły, co skutkuje m.in. brakiem możliwości udzielenia wsparcia potrzebującym placówkom;
- system wymiany książek między bibliotekami funkcjonuje w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gdańsku, zadanie koordynuje Biblioteka Składowa, która odpowiada m.in. za prawidłowe wykorzystanie wszelkiego rodzaju materiałów bibliotecznych w bibliotekach publicznych Miasta Gdańska oraz za pozyskiwanie zbiorów z bibliotek likwidowanych, darów itp. oraz przekazywanie ich innym bibliotekom, także poza sieć bibliotek publicznych;
- trwają prace nad komputeryzacją bibliotek szkolnych i wdrożeniem programu umożliwiającego prowadzenie elektronicznej bazy danych o zbiorach bibliotecznych oraz włączenie bibliotek do wspólnej sieci bibliotek szkolnych posiadających jednolite oprogramowanie;
- głos w dyskusji przedstawiciele bibliotek naukowych: w dobie nowoczesnych technologii oraz powszechnego procesu cyfryzacji państwa, znaczne powiększanie zasobów bibliotek o egzemplarze książek drukowanych nie jest uzasadnione; należy dążyć do tworzenia bibliotek elektronicznych oferujących książki dostępne siedem dni w tygodniu i 24 godziny na dobę, dostęp do podręczników i książek elektronicznych w sieci nie wymaga zwiększania powierzchni magazynowych; doskonałym przykładem współdziałania na rzecz szerokiego udostępnienia czytelnikom zasobów bibliotecznych jest projekt Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej, stanowiącej inicjatywę otwartą, do której każda biblioteka może się przyłączyć; nowym i ciekawym projektem zmierzającym do popularyzacji książek „w sieci” jest akcja Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz Zakładu Komunikacji Miejskiej realizowana w gdańskich tramwajach pod hasłem „Ściągnij książki z półki” umożliwiająca pobranie e-booków z biblioteki internetowej www.wolnelektury.pl; należy mieć na uwadze, że rozwój czytelnictwa książek elektronicznych dostępnych w internecie wpływa na statystyki czytelnicze bibliotek;

- zakup nowych książek nie stanowi remedium na niski poziom czytelnictwa; celem powinno być rozbudzenie potrzeby i kształtowanie nawyku czytania książek wśród społeczeństwa oraz konsekwentna praca nad kreowaniem „mody” na czytanie, aby wyzwolić powszechną chęć przynależności do społeczności „czytających”; kluczowe dla przyszłości czytelnictwa jest zadbanie o wykształcenie odpowiednich postaw wśród dzieci już w wieku przedszkolnym;
- istnieje potrzeba redefinicji pojęcia biblioteka oraz pracy nad zmianą percepcji placówek bibliotecznych, które w społecznym odbiorze nie powinny kojarzyć się już jedynie z wypożyczalnią książek, ale również z atrakcyjną przestrzenią publiczną pełniącą funkcję lokalnego centrum kultury; jednocześnie niezbędne są systematyczne działania prowadzące do przekształcania placówek bibliotecznych w nowoczesne i aktywne ośrodki kulturotwórcze czerpiące m.in. z modelu Biblioteki Manhattan;
- podkreślenie wiodącej roli bibliotekarzy, w szczególności ich zaangażowania i inicjatywy, w kreowaniu wizerunku współczesnych bibliotek oraz znaczącego oddziaływania na sposób postrzegania placówek przez czytelników, a w dalszej perspektywie również na poziom czytelnictwa zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży;
- zwrócenie uwagi na nieaktualność danych zawartych w raporcie w odniesieniu do diagnozy poziomu czytelnictwa w województwie pomorskim, który obecnie jest znacznie wyższy, niż przedstawiony w publikacji; istotny wpływ na zmianę przytaczanego wskaźnika miało otwarcie Biblioteki Manhattan, ale należy podkreślić, że każda biblioteka dzielnicowa odnotowała wzrost czytelnictwa w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego;
- potwierdzenie właściwego rozpoznania przez autorów raportu wskaźnika liczby książek przypadającego na jednego mieszkańca, który w naszym regionie jest jednym z najniższych w kraju;

Wnioski, rekomendacje:

- postulat Prezydenta Miasta Gdańska wypracowania zbiorowego i centralnie zarządzanego systemu dokonywania zakupów książek do bibliotek szkolnych;
- sugestia objęcia przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Gdańsku merytorycznej opieki nad bibliotekami szkolnymi;
- polecenie Prezydenta Miasta Gdańska zorganizowania dwóch spotkań z udziałem ekspertów w tym m.in.: przedstawicieli bibliotek szkolnych i naukowych, WiMBP, Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej oraz autorów *Raportu o sytuacji książki w Gdańsku* odpowiednio przez Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Gdańsku w terminie 30 dni, a następnie przez Biuro Prezydenta ds. Kultury; efektem spotkań ma być wypracowanie wspólnego programu

oraz harmonogramu działań prowadzących do poprawy funkcjonowania bibliotek szkolnych w Gdańsku oraz podniesienia poziomu czytelnictwa wśród mieszkańców Gdańska;

- w odpowiedzi na zgłoszenie potrzeby zainicjowania dyskusji o sytuacji piśmiennictwa w Gdańsku i województwie pomorskim przez Dyrektora Departamentu Kultury UMWP Władysława Zawistowskiego, Dyrektor Biura Prezydenta ds. Kultury Anna Czekanowicz zobowiązała się zaproponować Dyrektorowi Zawistowskiemu zorganizowanie spotkania poświęconego tej tematyce.

Kolejne posiedzenie Rady Kultury Gdańskiej odbędzie się 25 września 2013 r.

Sporządziła: Monika Mikołajczyk, Biuro Prezydenta ds. Kultury